

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. Describe the general state of Jewry during Rav Reines' lifetime.
2. What reasons did Rav Reines' rabbinic colleagues give for not joining the Zionist movement?
3. Describe Rav Reines' defense of Zionism.
4. In what manner was Rav Reines' yeshiva in Lida different than most of the yeshivas of that time?
5. Describe the Chofetz Chaim's attitude toward Rav Reines.

This and much more will be addressed in the fifth lecture of this series:

“The Founder and Defender of Religious Zionism: HaRav HaGaon Rabbi Yitzchak Yaakov Reines.”

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the lecture and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book were designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it, as well, as a handy reference guide and for quick review.

This lecture is dedicated to the memory and *Li-ilui Nishmos*

Mr. Herbert Hillman חיים יצחק בן יוסף,

Mrs. Audrey Hillman האדא לאה בת זבולן הכהן

Mr. Elie Maimaran אליהו בן חיים

and Mrs. Angele Maimaran מקנין בת יוסף

עליהם השלום of blessed memory.

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE

Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series XXIII Lecture #5

THE FOUNDER AND DEFENDER OF RELIGIOUS ZIONISM:

HARAV HAGAON RABBI YITZCHAK YAAKOV REINES

I. HaRav HaGaon R. Yitzchak Yaakov Reines: The Orthodox Proponent of Zionism

A.

מכס נורדו באחד ממאמריו מזכיר אותו אגב־אורחא מתוך הערכה זו: "הרב ריינס, אשר היתה לו הדרת פנים כאשר לאחד האבות הקדמונים, מורה אך אפים ומנהל חכם, בוטח בעמו". אבל בזה לא הוגד עדיין אף חלק ממעלות נפשו. הוא היה גאון שעל תורתו גאותו. אבל הוא היה לא רק איש הספר אלא גם איש החיים. בין כל גדולי זקני־הדור שהכרתי לא ידעתי עוד רב־גאון שיהיה מעורב עם הבריות ומתענין בעסקי צבור גדולים וקטנים – כמו הרב ריינס. ומעלות מיוחדות היו לו: נדבת־רוח, סבר פנים־יפות, חביבות ועדינות, סבלנות וירידה לסוף דעת חבריו ותלמידיו. הוא ידע והבין והרגיש את נפש בני הנעורים הסוערים המתגעגעים לעולם יותר טוב, המתרגזים ומתרגשים ושואפים לשנויי ערכים . . . לכאורה היו הרבה הפכים ברוחו הוא היה בעל נפש סוערת, ועל פניו שכנה שלווה־אצילות נעימה; הוא היה עומד על דעתו בעקשנות מרובה ומתחשב גם עם דעת אחרים ומשתדל להשלים בינו וביניהם . . . הוא היה איש הוגה דעות ועל מצחו שכן תמיד ענן מחשבות עמוקות ויחד עם זה גם איש־שיחה, ער, רענן, מלכב, מלא־רגש. גאון ליטאי־ומסביר פנים לתורת החסידות . . . הרמוניה שלמה של תכונות שונות, סותרות ומתנגדות, שבאו לידי התאמה בנפשו הגדולה שידעה עת לכל חפץ . . . ספר זכר זאות ליעקב, ע' 20, תרצד, הרב יהודה ליב הכהן פישמן

[Dr.] Max Nordau, in one of his essays mentions [Rav Reines] in passing, with the following appreciation, "HaRav Reines, possessed a majestic countenance similar to one of the ancient forefathers. He was a patient teacher and a wise leader who trusted in [the future of] his nation." But this [description] doesn't describe even a portion of his spiritual heights. He was a Gaon, who was renowned for his Torah knowledge. But he wasn't merely a scholar, he was also a vibrant individual. Of all of the great elders of that generation, I don't know of any other Rav or Gaon, besides Rav Reines, who was so sociable and had such an avid interest in communal affairs, whether major or minor. He possessed special qualities: Generosity of spirit, cordiality, endearment, refinement, patience, a deep understanding of his colleagues and students. He knew, understood, and felt the tempestuous spirit of the younger generation who longed for a better world and became excited and emotional in their quest for changing the old order. . . . It would seem that he was a person who contained within himself profound contradictions. [On the one hand] he had a tempestuous spirit, but his face only projected calm and a noble and pleasant bearing. He would very stubbornly maintain his position but he would also take into account the opinions of others and would attempt to reconcile their differences. . . . He was a contemplative person, his forehead [gave the impression that it was] perpetually covered with a cloud of deep thoughts. At the same time, however, he was a conversationalist, awake, sprightly, charming, full of emotion. He was a Lithuanian Gaon who was very comfortable with the Torah of Chasidus . . . His diverse and contradictory character traits existed together in perfect harmony, with complete concordance, contained within his great spirit, which knew the right time to express each one of them. **Sefer Zechor Zos L'Yaakov, p. 20, 1934, R. Yehudah Leib HaKohen Fishman**

B.

בבואי ביום הראשון לישיבה הראשונה (בהכנסיה הציונית השלישית שהיתה בשנת תרנ"ט בבזל) ובהביטי על המחזה הנהדר בקדש, כי האולם הגדול והיציעות למעלה מלאים אנשים מפה לפה, אנשים ממדינות שונות, בעלי דעות ותכונות שונות, ומגמת פני כולם רק הרמת קרן האומה וארצנו הקדושה, לבנות שם הנהרסות ולנטוע הנשמות – בראותי זאת אמרתי אל לבי מה גדול כחה של ארצנו הקדושה. פה יש לראות ולהוכיח לדעת מה רמו ונשגבו דבריהם ז"ל בירושלמי חגיגה (פ"ג. הלכה ו'), אריב"ל ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדו, עיר שהיא עושה כל ישראל חברים, שכח קדושתה יכול למשוך אליו את כל בני הרחוקים בדעותיהם ותכונותיהם אלה מאלה והמפוזרים ומפורדים במדינות שונות, לחבר ולקשר את כולם זל"ז קשר אמיץ ולעשות את כולם כאיש אחד חברים לעבודה ולמשא לטובת האה"ק ובניה! הרה"ג ר' יצחק יעקב ריינס, שני המאורות ח"ב, רשומים מקונגרס ציוני, הובא ב"ספר מזרחי"

When I first arrived at the first session [of the 3rd Zionist Congress, in 1899, in Basle, Switzerland,] I saw a majestic and holy spectacle, for the great hall and the balconies above were full of people, from one end to the other, people from different countries, possessing differing opinions and character traits, but whose sole goal was to elevate the honor of the nation and our holy land, to rebuild that which had been demolished and to replant the areas of desolation. When I saw that, I said to myself, "How great is the power of our holy land. From here we can see and prove how lofty and exalted are the words of our Sages, of blessed memory, mentioned in the Talmud Yerushalmi (Chagiga 3:6), Rabbi Yehoshua ben Levi said: The meaning of the verse (Psalms 122:3), ". . . as a city (referring to Jerusalem) which is bound firmly together," is that it is a city that makes all of Israel into friends (*chaveirim*), i.e. for the power of its sanctity can pull together all of those who are distant in their views and character traits, those who are scattered and separated throughout different countries, and to connect them all together in a firm bond and make them into one being, colleagues to serve and bear the burden on behalf of our holy land and its children! **HaRav HaGaon R. Yitzchak Yaakov Reines, Shnei M'oros, volume 2, quoted in Ughgt"Jc Ok/tcejk**

C.

כל מה שנכנסתי יותר בהענין הזה מהציונות, ידעתי יותר להוקירה, וכל מה שהוקרתי יותר, נצטערתי ביותר על התרחקותם של חלק גדול מאחינו החרדים מהתנועה הזאת, כי ברור היה הדבר בעיני אשר אם כל אחינו ישתתפו בה, אז יש לקוות לד' כי יתרומם מצב אחינו, הן מצבם החמרי והן מצבם המוסרי, וע"כ היה גדול כים שברון לבי, בראותי כי רבים מאחינו החרדים מתרחקים ממנה, ובשים אל לב עוד מצבנו המר, ואיך כי הננו טובעים בים הצרות והתלאות ומיום ליום יורע מצבנו, הלא טבע הדברים מחייב כי לכל הצעה המוצעת לפנינו איך להיטיב מצבנו, יש לנו לתת יד, אם גם ההטבה איננה בטוחה, כי גם משום ספק רחוק ג"כ יש לנו להשתתף בכל הצעה שמטרתה היא הטבת מצבנו. ולסוף כאשר נתעוררה הצעה כזאת, שבכל אופן מידי ספק הטבת המצב לא יצתה בשום אופן, באים הרבה מאחינו ומתרחקים ממנה ומשתדלים עוד להרחיק הרבה מאחינו. בשומי אל לבי כ"ז לא היה קץ ליגוני ומרירת לבי. הרה"ג ר' יצחק יעקב ריינס, שני המאורות ח"ב, הובא ב"ספר מזרחי"

The more I got involved in the Zionist movement, the more I came to regard it highly. And the more that I appreciated it, the more I was pained by the fact that a major percentage of our fellow *chareidim* (scrupulously observant) have distanced themselves from this movement. This is because I am convinced that if all of my fellow [*chareidim*] would take part in it, one could be confident that Hashem would improve our situation, both materially and spiritually. Consequently, "great like the sea" is my heartbreak, seeing how so many of my fellow *chareidim* have distanced themselves from it. If one further takes to heart our bitter situation, how we are drowning in a sea of misfortune and suffering which worsens day by day, it is only natural to

take up any offer that is put before us that might improve our situation, even if the results are not assured. This is because [in such a situation] one should support any effort, how remote the chances of success, if its goal is the improvement of our situation. But despite all of this, when this plan was offered, which still may be successful, not only did a major percentage of our fellow *chareidim* distance themselves from it, they are even trying to distance even more of our fellow *chareidim*. When I think about this, there is no end to my grief and bitterness. **HaRav HaGaon R. Yitzchak Yaakov Reines, Shnei M'oros, volume 2, quoted in Ughgt" Jc Ok/tcejk**

D.

(1) העלו אחינו יקירנו על לב, כי חבת ציון הוא המעצור האחד אשר יעצור את רגלי בניכם מלכת בדרכים זרות לרוח עמנו. אשר משהחזיקו בהן לא ישובו עוד אליכם לעולם חלילה וחלילה. וחבת ציון לבדה היא הדרך ההפוכה המכרעת את הכף כנגדה-פקחו עיני וראו. שימו לב והתבוננו כי חבת ציון בטהרתה בלי שמץ תערובות דעות אחרות. היא המיחדת לבנו במלא כללי ובעצם תומו, לגוף אומתנו ולנשמתו בלבד. לאמור לאומה הישראלית ולתורתה הקדושה כעדות הכתוב אשר שם ארץ אבותינו שהיא אחרית תקותנו למכשיר נאמן לדת אלקים כאמור, לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלקים. הרה"ג ר' יצחק יעקב ריינס, שני המאורות ח"ב, הובא ב"ספר מזרחי"

Precious colleagues, seriously consider that *Chibas Tzion* (Zionism) is the only thing that can stop your children from forsaking the traditional spirit of our people and embracing a divergent path, a path that will cause them to never return to you, G-d forbid. *Chibas Tzion* (Zionism), alone, is the only alternative that can tip the scales against [those divergent paths]. Open your eyes and see! Seriously consider and give careful thought [to the fact] that *Chibas Tzion* (Zionism) in its pure form, without any admixture of foreign ideologies, is the only [movement] that has the power to unify the body and soul of our people, as it speaks to the nation of Israel and its holy Torah. Scripture gives witness that the land of our forefathers, which is our future and our hope, is a trusted means to bring one to embrace G-d's law (Torah), as it says (Leviticus 25:38), "... to give you the land of Canaan, and to be your G-d." **HaRav HaGaon R. Yitzchak Yaakov Reines, Shnei M'oros, volume 2, quoted in Ughgt" Jc Ok/tcejk**

(2) יש מקומות שאיזה צעירים ועפ"י רוב מבני דלת העם משוולי דאומני, אשר בעתות המנוחה שלהם יתאספו לעשות כל דבר תועבה ולהוציא שם כל רוחם, לדבר על ד' ועל משיחו ויתנו ידם לבעלי האפס, ללא תחום מלחמת הרכוש והדת. וכל זה הוא תולדות הבורות והריקות, כי באשר שהם בורים וריקים נעדרים מכל ידיעה לזאת פרקן מעליהם עול האמונה והדת, ומה יעשו בני שובבים כאלה? הרעיון והמחשבה מבקשים את תפקידם, וע"כ ישמחו לקראת המסיתים והמדיחים, שידברו לפנייהם דברי בלע ובנקל יתפתו להם. יש הרבה ערים שהתעוררו בהן איזה אנשים לעמוד בפרץ ויסדו חבורות חבורות שהם יעוררו את הצעירים האלה להמשיכם אל חקי הדת ויקבעו ע"ז שעור להגיד לפנייהם מקרא או עין יעקב וכדומה, ואין להעריך גודל הערך של הפעולה הזאת, כי מלבד שמצילים אותם בעצמם מכליון וכל המקיים נפש אחת כו' עוד יצילו בזה גם כבוד כלל האומה, כי ילאה כל עט סופר לתאר את האסון שאנשים נשחתים כאלה מביאים על כלל האומה, כי מאז ומעולם היה ישראל נודעים למצוינים בשקט רוחם ובמנוחת לבבם ובמסירתם בכל לבבם לכל הענינים הנוגעים לחקי האמונה וחקי הממשלה, וגם השונאים היותר עצומים משונאי ישראל לא העיזו לבדות עליהם עלילה כזאת, וכל הלעזים והחשדים שהיו על ישראל הי' רק בדברים שבממון, וע"ז הי' אמתלא מספקת כי אכף עליהם פיהם, ואולם בפריקות מגונות כאלה לא נחשדו מעולם כלל, והכל ידעו כי היהודי רד עם א-ל ועם חקי המדינה והחברה נאמן הוא, ולזאת, הלא בעינים מלאות דמע ובלב מלא פצעים וחבורות יבט כל אחד משלמי אמני ישראל על המחזה המוזר הזה, וכמה יש לכל אחד להצטער על ההתרשלות הנוראה שיש בעמנו לכל דבר טוב ומועיל... הלא יש לתת כבוד להרעיון רק בגלל הדבר הזה לבד, שיש תקוה שיביא בכנפיו מרפא וישע למחלה המסכנה הזאת לכלל ישראל, ואלמלא לא נוצר הרעיון הזה רק בשביל זה לבד ג"כ לא היתה יצירתו לבטלה; ובאמת אין לך דבר המסגל להמשיך את הצעירים אליו

כמו הרעיון הזה, כי הצעירים כפי טבע חום התפעלותם והתרגשותם עלולים בנקל להתרגש מרעיון כזה, ויתמסרו אליו בכל לב, ואז אם יראו בעצמם שהרעיון דורש מהם איזה השתלמות בענינים הנוגעים להיהדות הלא לא יתעצלו בזה, וכן יתמשכו מעט מעט אל היהדות ויתרחקו מן דרכם הנשחתה וכה יולדו לנו בנים נאמנים לעמנו ודתנו ואשר יהיו לתהלה ולתפארת תחת שעד כה השחירו את פנינו. וגם לדעתם של אלה שאינם חושבים את הרעיון הזה לדבר שיש בו ממש, בכ"ז מדוע לא יהיו לנו הרשיון להשתמש בו בתור סגלה בדוקה להטבת מצב המוסרי של הצעירים. הרה"ג ר' יצחק יעקב ריינעס, שערי אורה ושמחה דף יב, שנת תרנ"ט

There are places where some of the youth, particularly those coming from the poorest segment of the community, who are being apprenticed in some craft, who, in their free time, gather together to involve themselves in all sorts of abominations and passionately express themselves against Hashem and His Moshiach and support the nihilists (anarchists and communists) to wage war against private property and religion. All of this is the product of ignorance and ignobleness. Since they are ignorant and ignoble, without any [true] knowledge, consequently they throw off from themselves the yoke of faith and religion. What is to be done with such wayward children? Their thinking moves them to find some meaning in their lives, and, consequently, they are eager to greet the inciters and tempters who speak before them words of rebellion and are thus easily seduced by them. There are many cities in which some of their residents were inspired to stand in the breach and founded various groups which would inspire these youths and attract them to the laws of the Torah and set up classes in Scripture or Ein Yaakov or similar topics. One cannot overestimate the value of such efforts, for besides saving them from destruction, [as it says (Sanhedrin 37a), "Anyone who saves one soul etc.",] they are saving the honor and dignity of the entire nation. Any writer would grow tired recording the catastrophes that these sordid individuals have brought upon the entire nation. From time immemorial the Jews were renowned for their quiet spirit and calm disposition and for their total dedication to all matters relating to upholding the faith and the laws of their [host] country. Even the worst anti-Semites didn't have the audacity to invent such a libel. All of their accusations centered around financial [crimes], and to that there was the sufficient excuse that [these criminals] were [under intense pressure] due to fear of starvation. Regarding despicable acts of rebellion, however, the Jews were never suspect. Everyone knew that a Jew was subservient to G-d and to the laws of the country and they were a trusted community. The eyes of every faithful Jew are full of tears and their hearts are torn apart seeing this abnormal spectacle. Everyone should be terribly pained [seeing] this frightening negligence amongst our people who fail to become involved in [such] just and beneficial causes. . . . For this alone, this idea should be held in high regard, for there is hope that this will bring about a cure and deliverance for this dangerous disease which is affecting the entire Jewish people. Even if this idea was only created in response to this alone, its creation would not have been in vain. The truth is that there isn't anything that has the power to attract the youth that compares to this ideology, for the youth, due to their passionate, excitable and emotional nature, will very easily be moved by this idea and they will dedicate themselves to it with all of their heart. Subsequently, when they see that this ideology demands they they perfect themselves in areas related to Judaism, they will not be indolent. Thus they will slowly be drawn back to Judaism and will distance themselves from their perverse ways. This way we will produce children that are faithful to our people and religion, a source of pride and honor, in place of how they blackened our faces (pained us) up until now. Even those who feel that this idea [of Zionism] has no inherent merit, nevertheless, why shouldn't we be allowed to use this as a proven cure to improve the spiritual situation of our youth? **HaRav HaGaon R. Yitzchak Yaakov Reines, Shaarei Orah V'Simcha, p. 12, pub. 1899**

II. The Defender Against Zionism's Critics

A. The Issue of Zionism Being a Messianic Movement

(1) הנה אם גם היו האנשים האלה שלמים עם ד' ותורתו, וגם היה מקום לחשוב ששיגו מטרם, אין לנו לשמוע להם לדבר הזה, לעשות גאולתנו בכח עצמינו, והלא אין רשאים גם לדחוק את הקץ להרבות בתחנונים ע"ז . . . וכש"כ בכחות ותחבולות גשמיים, דהיינו לצאת מהגלות בזרוע אין אנו רשאים, ולא בזה תהיה גאולתנו ופדות נפשנו, ובפרט שהוא נגד תקותנו האמתית כי כל צפיתנו ותקותנו הוא שיבא הקב"ה לנו מ"צ בב"א ותהי' גאולתנו ע"י הקב"ה בעצמו, . . . ובהגלות הזו עלינו לצפות רק לגאולתנו וישועתנו של הקב"ה בעצמו שלא ע"י בו"ד ותהי' גאולתנו שלמה. אגרת מהאדמו"ר מליובאוויטש, ר' שלו' דובער, אור לישרים ע' 57

Behold, even if these men would be completely committed to Hashem and His Torah and even if they could conceivably achieve their goal, we shouldn't listen to them and effect our redemption through our own hands. Behold, we are not allowed to press for an immediate redemption even through means of concerted prayer (see Rashi, Kesubos 111a) . . . and most certainly not through physical force or human contrivances, i.e. we are not allowed to extricate ourselves from the exile through forceful means. This will not bring about our deliverance and redemption, especially since true fulfillment of our hopes and our entire longing and hope is that the Holy One, blessed be He, will bring, speedily in our days, the true teacher (Moshiach) and the Redemption will be through the Holy One, blessed be He, Himself. . . . In this Exile we should only await the redemption and deliverance of the Holy One, Himself, and not [a deliverance] through human means. Only then will our Redemption be perfect. **Letter from the [fifth] Admor of Lubavitch, Rav Sholom Dov Baer Schneersohn, Sefer Ohr Layeshorim, p. 57**

(2) הנלהבים מרעיון הנ"ל לא הסתפקו לברר מעלת הענין מצד עצמו, רק ראו להטיף בזה נטפי הגאולה ואגלי הישועה, עד כי מקצת מהם בתמימותם ובהתלהבותם העמידו את קץ הגאולה על נקודה זו, וגזרו אומר כי כלו כל הקצין ואין הדבר תלוי אלא בישובה של א"י, והרבו להטות גם כמה מקראות ומחז"ל לדעתם, ומובן הדבר כי בזה נתנו יד לעורר ריב ומדון. . . . הגאולה כשהיא לעצמה היא נעלה מכל ענין טבעי והשתדלות אנושי ורק בהררי הנס והפלא יסודתה. הרה"ג ר' יצחק יעקב ריינעס, מאמר "אורחת חיים" תרמ"ח נדפס בשנת תרמ"ח ב"בית המדרש" ע' 60-70

Those who were impassioned by this idea [of resettling Eretz Yisrael] weren't satisfied in explaining its inherent merits, rather, they saw fit to add to it [the notion] that this will slowly, drop by drop, bring about the redemption. In fact, some of them, in their naivete and passion, felt that the whole redemption was dependent solely on this. Thus they announced that all of the predicted times of redemption have already passed and now it was solely dependent upon our return to Eretz Yisrael. They [also] reinterpreted many verses of Scripture and statements of our Sages in this light. It is obvious that through this they caused great strife and controversy. . . . The redemption, in itself, is above any natural law or human intervention. Rather its foundation is built upon the miraculous and the supernatural. **HaRav HaGaon R. Yitzchak Yaakov Reines, "Orchos Chaim", an essay published in 1888 in "Bais HaMedrash" pp. 60-70**

(3) כל הדברים הללו אסורים, אם באמת היה הדבר ברור, שיש להרעיון הזה איזה יחס עם הגאולה המקוה, ושיש במעשיהם איזה חקוי מהגאולה העתידה, ושלזאת יש מקום לראות ברעיון הזה כמו כפירה בהגאולה הנסיית; אולם הלא רבים מהם צועקים ככרוכיא על ערוב הפרשיות האלה ואומרים שמעולם לא עלה המחשבה הזאת מגאולה על לבבם, ובכל מעשיהם והשתדלותם אין גם רמז וזכר להגאולה העתידה וכל כוונתם היא רק להטיב מצב ישראל ולהרים קרנו בכבוד להרגילו לחיים מאושרים, לחיים שאין בהם בלבול המוח ופיזור הכחות, ושידע ישראל כי יש לו מקום בטוח, ובאופן זה לבד שאין עוד מקום ערעור ופקפוק על מעשיהם אלה, כי עוד יש לכל אחד המסור אל

עמו בלב שלם להכיר טובה להם בעד מעשיהם אלה ולתת להם תודות וברכות בעד השתדלותם הנמרצה לטובת אחיהם האומללים. מבלי הניח מקום להתערער להתעקש ולומר, כי דבריהם אלה הם רק לשכך כעס וחמה של היראים והחרדים הרואים במחשבת הגאולה מחשבת מינות וכפירה, אבל באמת מעשיהם מכוונים למטרה זו, לבלתי היות מקום גם על זה, יש רק להעיר כי דבריהם אלה אינם צריכים כלל חזוק, כי אחרי ההתבוננות יש לכל אחד לראות כמה מן הריחוק יש בין הענין האצור בהרעיון הזה, להענין של הגאולה הכללית העתידה. מסורת בידינו, שהגאולה העתידה תהי' גאולה כללית לכלל ישראל, כי אז יהי' קיבוץ גדול מכל מקומות פזוריהם, ואז תהי' גם עת ההשתלמות הכללית וכל העמים יתאחדו בדעותיהם לקרא כשם ד' אחד ובני ישראל יהיו אז המרכז היחידי שסביבו יתרכזו ויתאחדו כולם כי יתנהו ד' עליון לגוי הארץ, ועל ענינים כאלה אינם מקוים גם מחוללי התנועה הזאת, כי גם אם ההצלחה תעמוד לימינם ויוציאו את מחשבתם על אופן היותר טוב ומועיל, אז יהי' מקום רק בעד חלק גדול מהאומה ויהי' תחת חסות שלטון המדינה, בהסכם כל הממשלות, ומה רחוק מצב כזה מהמצב המקוה מהגאולה העתידה, ומה דמות תערכו לרעיון כזה עם רעיון הגאולה כי גם אם יוציאו כל מחשבתם לפעלם הלא ישאר עוד מקום למפעלים גדולים וכבירים בעד האומה, אשר הם יכולים לצאת רק בעת הגאולה הנסיית המקוה ומעשיהם עתה אינם נוגעים בגבול נחלת הגאולה מאומה. שערי אורה ושמחה דף יב-יג, שנת תרנ"ט

All of these things would be forbidden, if, in truth, this idea had any connection to the hoped for redemption and if their actions hinted at the future redemption. If that would be the case, then there would be room to view this idea as a form of a denial of the supernatural redemption. However, many strongly protest against this confusion and say that [the Zionists] never entertained the thought of [hastening] the redemption and that none of their actions and efforts carried with it even a hint of the future redemption. Their intentions were strictly limited to improving the situation of the Jewish people, ennoble them, and accustom them to live a fulfilled existence, a life without mental confusion and turmoil, in order that a Jew will know that he has a secure place [on earth]. In this manner, besides that there is no room for criticism or doubt, [the fact is] that anyone who is sincerely devoted to his people will recognize the benefit of [Zionist] efforts and will shower them with thanks and blessings for their spirited efforts on behalf of their unfortunate brethren. In order not to leave any room for a critic to stubbornly claim that the above statement [is merely false propaganda,] created in order to quiet the anger and burning passion of the fervently religious who view the [association of Zionism and] redemption to be tantamount to heresy and apostasy, [I want to make the following statement]. The truth is that there is no need to buttress the above statement, for after any serious thought it is apparent there that the idea inherent in [Zionism] is far removed from the all embracing destined Redemption. We have a tradition that the destined Redemption will redeem all of Israel, for there will be then a great ingathering from all the places of their dispersion, a time when all of humanity will reach perfection and will have the same religious outlook, calling out solely to the name of Hashem. The Jewish people will be the sole focal point, around which they will all unite, for at that time Hashem will elevate them above all the nations of the earth. Even the founders of the Zionist movement do not expect any such outcome from their movement. Even if they were to be successful and fulfill their dream, it would still only serve a large portion of our people and they would still be under the protection of the jurisdiction of the country's government (i.e. Turkey) with the agreement of all of the other world powers. How distant is such a situation from the hoped for Redemption. How can one compare this idea with the idea of Redemption, for even if they fulfill all of their goals, they will have still left tremendous room for the great undertaking which can only occur at the time of the hoped for miraculous Redemption . . . **HaRav HaGaon R. Yitzchak Yaakov Reines, "Shaarei Orah V'Simchah", pp. 12b-13a, published in 1899**

B. The Issue of Uniting with the Non-Orthodox

1) יסודה ועקרה של טענת העצם הוא, להראות, שמצד שהחפשים בדעות עומדים בראש התנועה הנוכחית וכמה מהלוקחים חלק בה הם ג"כ מן החפשים, לזאת יש להתרחק ממנה, באופן שלפי טענתם זאת, לו גם היו דברים טובים בתנועה זאת יש להתרחק ממנה מצד שאף להשתתף עם האנשים האלה גם בדברים טובים ומועילים, והם מביאים ראיה לזה מדברי הכתוב בד"ה ב' (כ/ לז) ויתנבא אליעזר כן דודוהו ממרשה על יהושפט לאמר בהתחברך עם אחזיהו פרץ ד' את מעשיך. וישכרו אניות ולא עצרו ללכת אל תרשיש, ובדחז"ל יש מאמרים רבים שכפי שטחיותם מראים שיש להתרחק מן החפשים בדעות, וכמו דאיתא בנגעים (פי"ב מ' ו') אוי לרשע אוי לשכנו, וכן (בסנהדרין) סוכה (נו ע"ב) אמר אביי אוי לרשע אוי לשכנו, ובב"ק (דף צב ע"ב) א"ל רבא לרבה בר מרי מנא הא מלתא דאמרי אנשי מטייל ואזיל דקלא בישא גבי קינא דשרכי א"ל דבר זה כתוב בתורה שנוי בנביאים ומשולש בכתובים ותנן במתניתין ותנינא בברייתא עיי"ש"ה. ובמ"ת (פ' קרח) יש מאמר גדול שתוכנו לבאר כמה שיש להתרחק מן החפשים בדת, ומשנה מפורשת היא באבות ואל תתחבר לרשע. והנה אם אמנם כי בגוף הדבר קשה לי לקרא בשמות כאלה אנשים אשר יעסקו בטובת האומה וכישוב האה"ק, בכ"ז אמרתי להשיב גם לפי דבריהם, וההתבוננות בשכל ישר תעמוד לנו להראות תשובה מספקת על הטענה הזאת, ולהראות כי כל הטענות האלה הן תולדות השטחיות והקופיות, כי אין להם שום יסוד בשכל ואינם מתיחסים כלל להענין אשר לפנינו. יש שני מיני התחברות בין אנשים זל"ז, התחברות תכליתית והתחברות אמצעותית, הראשונה היא, כשאחד מתחבר לחברו, לדבק בו וללכת בדרכיו, והשנייה היא, בעת שאנשים מתחברים זל"ז באיזה ענין של מו"מ למען הוציא איזה עסק לפעול בכח ידי כל המשתתפים בזה, וא"כ התכלית העיקרית בזאת ההתחברות היא הוצאת העסק לאור, וההתחברות בעצמה היא רק כאמצעי לזה. כל המקומות שנראה מהם אזהרה לבלי התחבר עם החפשים בדת כונו רק על ההתחברות התכליתית אבל על האמצעית לא באה כל אזהרה מעולם, ולא ראינו ולא שמענו מעולם שיהיה איזה חשש אסור להשתתף עם החפשים בדת באיזה דבר מסחור, ורק עם העובד כוכבים ומזלות אסרו להשתתף משום שמא יתחייב שבועה ונשבע לו בשם כוכבים ומזלות שלו, והתורה אמרה לא ישמע על פיך ע' סנהדרין (דף ס"ג ע"ב) ובכורות (דף ב' ע"ב), וברמב"ם (פ"ב מהל' שותפין ה"י) ובחור"מ (סי' קע"ו סנ"א) ובאור"ח (סי' קנו) ובי"ד (סי' קמז), אבל אין כל אסור ונדנדוד אסר להשתתף עם החפשים בדת, ומעשים בכל יום שיבואו שלומי אמוני ישראל וגם החרדים היותר קיצונים במו"מ עם היותר חפשים בדעותיהם, כי אין להתחבר עמהם כ"א בהתחברות תכליתית, אבל במקום שההתחברות היא רק כאמצעית והתכלית היא המסחור אז כל דבר אשר יאמר עליו כי הוא זה להם ענין לענות בו אין כל נדנדוד אמר בזה; ואם גם בהשתתפות בענין חמרי אין כל אסור, על אכו"כ בהשתתפות באיזה מפעל טוב ורוחני אין מקום לאסור ... אור חדש על ציון שער שביעי פרק א' דף קיא.

The essential argument [against joining the Zionist movement] is that since freethinkers are standing at the helm of the movement and many of those that take an active part are also freethinkers, one should distance themselves from it. According to this critique, even if this movement would be beneficial, one should still remain distant. They claim that it is forbidden to unite with such people even for a good cause. They support their position from the words of Scripture (Chronicles II 20:37), "Then Eliezer the son of Dodavah of Mareshah prophesied against Jehoshaphat, saying, **'Because you have allied yourself with Ahaziah,** the L-rd will destroy what you have made. And the ships were wrecked and were not able to go to Tarshish.'" [In addition,] at a cursory glance, there are many statement made by our Sages which seem to indicate that one should distance himself from freethinkers. [For instance,] it is stated in [the tractate] *Nega'im* (12:6), "Woe to the evil one and woe to his neighbor." In [the tractate] *Sukkah* 56b it is stated, "Abayei said, 'Woe to the evil one, woe to is neighbor.'" In [the tractate] *Bava Kama* it is stated, "Rava said to Rabbah b. Mari: Whence can be derived the popular saying, 'A bad palm will usually make its way to a grove of barren trees'? — He replied: This matter was written in the Pentateuch, repeated in the Prophets, mentioned a third time in the Hagiographa (*Kesuvim*), and also learnt in a Mishnah and taught in a Baraita etc." In the Midrash *Tanchuma* (Parshas Korach) there is an important statement which shows us the extent that one must

distance himself from freethinkers. There is [also] a Mishna in Avos (1:7) which states, “Don’t be connected with (i.e. distance yourself from) an evil person.” Now although it is difficult for me to refer to those people who are involved in the benefit of the nation and the settling of Eretz Yisrael as being evil, nonetheless, I saw fit to show the fallacy of their argument, even according to their own supposition, . . . as it has no basis in rational thought and has no relevance to our situation.

There are two modes of connection between people. One is a connection which is an end in itself and the other is a means to an end. The first kind is the type of connection in order to cling to the other party and walk in his ways. The second kind is when two individuals connect to each other in a business arrangement in order to successfully reap a profit through their combined efforts. The ultimate purpose of this connection is to reap a profit, the connection between the parties is only a means to this. All of the places which seem to indicate a prohibition of connecting to freethinkers are only referring to a connection which is an end in itself. On a connection which is only a means, however, they never placed a prohibition. We have never seen nor heard of such a thing, that there would be any hint of a prohibition to join with freethinkers in a business venture. The only prohibition relates to partnering with an idolator, lest it will lead to making the idolator swear in court using the name of his deity, regarding which the Torah warns (Exodus 23:13), “You should not cause the names of foreign deities to be mentioned.” (Sanhedrin 63b, Bechoros 2b, Rambam Hilchos Shutfim 2:10, Choshen Mishpat 176:51, Orach Chaim 156, Yoreh Deah 147). There is no hint, however, of any possible prohibition of partnering with freethinkers. It is commonplace that very pious people, even the most extreme, enter in a business partnership with those that are extremely irreligious in their thinking, as it is only forbidden to connect with them in a connection which is an end in itself not merely a means to an end such as a business relationship. . . . Now if for only material purposes there exists no prohibition, most certainly when it comes to a partnership, such as this, which is also spiritually beneficial, there is no room to prohibit it. . . . **HaRav HaGaon R. Yitzchak Yaakov Reines, “Ohr Chadash Al Tzion”, Shaar 7:1 p. 111a, published in 1901**

(2) גם יש עוד תשובה מספקת על התערבות החפשים, ואשר כבר כתבתי במכתב מיוחד [ואשר נדפס בס' נצח ישראל שהו"ל בני הרב החכם מ' משה ז"ל] בעת אשר גם הרעיון של חבת ציון פגש הרבה מתנגדים מצד הטענה הנ"ל, והראיתי, כי אין לה שום יסוד, כי ידוע אשר בכל דבר שהרגש האנושי לוקח חלק בזה נפגשים תמיד החרדים והחפשים על נקודה אחת. כי רק במצות, אשר באמונה יסודם יש לראות את ההבדל בין החרדים והחפשים גם במציאות ובמעשה, כמו במצות תפילין, ציצית, שבת, וכאלה, שהיראים מקימים אותם והחפשים מתרשלים לקימם, כי אחרי שקיומם הוא רק מצד האמונה, לזאת החפשים שרגש האמונה רופף בידם אינם מקימים אותם; לא כן הדבר במצות השכליות שבין אדם לחברו, שם נפגשים החרדים והחפשים במעשה, וההבדל ביניהם הוא רק במחשבה וברגש, כי היראים מקימים אותם מצד המצוה והחפשים – מצד הרגש, ובכ"ז אין מי שיערער על מצות צדקה וגם יען כי החפשים מתערבים, ולפעמים גם נוטלים חלק בזה, וא"כ מה נשתנה לרעה הרעיון הציוני אשר גם הוא הילדות רגש כבוד האומה ולכן לוקחים גם החפשים חלק בו ולמה ישפכו המתנגדים כל חמסם על הרעיון הזה? אור חדש על ציון שער תשיעי פרק ב' דף קכ"ח:–קכ"ט.

Furthermore, there is yet an additional satisfactory answer regarding the intermingling of the freethinkers, a subject about which I have already written at length in a special essay . . . It was composed at the time when the idea of **Chibas Tzion** met with much resistance because of the aforementioned argument. I showed that it did not have any basis due to the fact that whenever there is a deeply felt cause, the religious as well as the freethinkers naturally become involved. It is only when it comes to *mitzvos* which are based upon faith in the Torah, such as *tefilin*, *tzitzis*,

Shabbos, etc, is the split between them evident, the G-d fearing fulfilling them and the freethinkers neglecting them. . . . The same is not true of rational *mitzvos* which affect the social fabric (*bain adam l'chavairoh*). There, the G-d fearing together with the freethinkers naturally unite. The only difference between them is in their thinking and emotional approach. Whereas the G-d fearing people fulfill them out of a sense of duty (*mitzva*) the freethinkers fulfill them based upon emotion. Despite this, when it comes to charity (*tzedakah*) no one expresses any criticism, even though freethinkers are involved and at times even take a major part in such efforts. Since that is the case, why is it that the ideology of Zionism, which is built upon a passion for the dignity of our nation, is so radically different? That is the reason why even freethinkers are taking a part in this. Why are their opponents spilling all of their venom upon this idea. **HaRav HaGaon R. Yitzchak Yaakov Reines, "Ohr Chadash Al Tzion", Shaar 9:2 p. 128b-129a, published in 1901**

(3) דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחביריו ונוהג כמנהג אנשי מדינתו, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמוד ממעשיהם, ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחשך כדי שלא ילמוד ממעשיהם, הוא ששלמה אומר הולך את חכמים יחכם ורועה כסילים ירוע, ואומר אשרי האיש וגו', וכן אם היה במדינה שמנהגותיה רעים ואין אנשיה הולכים בדרך ישרה ילך למקום שאנשיה צדיקים ונוהגים בדרך טובים, ואם היו כל המדינות שהוא יודעם ושומע שמועתן נוהגים בדרך לא טובה כמו זמנינו, או שאינו יכול ללכת למדינה שמנהגותיה טובים מפני הגייסות או מפני החולי ישב לבדו יחידי כענין שנאמר ישב בדד וידום, ואם היו רעים וחטאים שאין מניחים אותו לישב במדינה אלא אם כן נתערב עמהן ונוהג במנהגם הרע יצא למערות ולחוחים ולמדברות, ואל ינהיג עצמו בדרך חטאים כענין שנאמר מי יתנני במדבר מלון אורחים. מצות עשה להדבק בחכמים ותלמידיהם כדי ללמוד ממעשיהם כענין שנאמר ובו תדבק, וכי אפשר לאדם להדבק בשכינה, אלא כך אמרו חכמים בפירוש מצוה זו הדבק בחכמים ותלמידיהם, לפיכך צריך אדם להשתדל שישא בת תלמיד חכם וישיא בתו לתלמיד חכם ולאכול ולשתות עם תלמידי חכמים ולעשות פרקמטיא לתלמיד חכם ולהתחבר להן בכל מיני חבור שנאמר ולדבקה בו, וכן צוו חכמים ואמרו והוי מתאבק בעפר רגליהם ושותה בצמא את דכריהם. רמב"ם הלכות דעות פרק ו:א-ב

Man was designed to be affected, in mind and in deed, by his associates and friends and to act in accordance with the behavior of his countrymen. Consequently, a person needs to connect himself to *tzaddikim* (saintly people) and constantly dwell amongst Torah scholars in order to learn from their ways and **distance himself from evil people who walk in the darkness, in order not to learn from their ways**. This is what Shlomo (King Solomon) said (Proverbs 13:20), "He who walks with wise men shall be wise; but a companion of fools will suffer harm." Similarly, if the behavior of a country is evil and its residents do not go in an upright path, a person should migrate to a country where its residents are *tzaddikim* (saintly people) and act in a goodly manner. And if all of the countries with which he is familiar are acting improperly, similar to our own times, or if it isn't possible to travel to a country whose behavior is proper due to wars or sickness, the person should dwell by himself, as it is stated (Lamentations 3:28), "Let him sit alone in silence." And if the people are evil and sinful and won't let him stay in the country unless he intermingles with them and acts in accordance with their evil customs, then he should leave and dwell in caves, mountain clefts, or deserts and thus avoid acting in accordance with their evil customs, as it says (Jeremiah 9:1), "Oh that I were in the wilderness, in a lodging place of wayfaring men; that I might leave my people, and go from them, for they are all adulterers, an assembly of treacherous men!" There is a positive commandment to cling to Torah scholars and their disciples in order to learn from their actions, based upon the verse

(Deuteronomy 10:20), “. . . you shall cling to Him . . .” Now is it possible to actually cling to the Divine Presence? But rather this is what our Sages said regarding the explanation of this mitzva, “Cling to Torah scholars and their disciples.” Consequently, a person should make the effort to marry the daughter of Torah scholar, marry off his daughter to a Torah scholar, and to connect with them in all forms of connection, as it says (Deuteronomy 11:22), “. . . and to cling unto Him.” Similarly, our Sages said (Avos 1:4), “Suffer yourself to be covered by the dust of the feet of Torah scholars and drink in their words with thirst.” **Rambam, Hilchos Deos 6:1-2**

D. Influencing the Non-Orthodox

(1) מכל הדברים האלה אנו רואים כי השתתפות החרדים עם החפשים בתנועה הנוכחית לא לבד שאינה מקלקלת, כי גם מביאה תועלת רבה, כי מפשטות דבריהם נראה, שהשתתפות הצדיקים עם החפשים היא רצויה ומקובלת מאד. הן אמת, כי אני בכאורי על ע"י בארתי כונה הגמ' כל תענית שאין בה ממושעי ישראל וכו', שר"ל, כי יש לראות שהתענית תפעל גם על פושעי ישראל להחזירם למוטב, והראיה מקטורת, שכשם שהקטורת פועלת התחברות הסממנין ממין שמעלה ריח רע עם המין שנותן ריח טוב להפוך גם את המין הרע שיועיל בריחו, כי בהתערבו עם הריח הטוב מגדיל את ערך הריח, כן יש לראות שהשתתפות הפושעים עם הצדיקים בתענית תועיל גם על הפושעים, ואם כי פעולת התענית איננה דומה לפעולת סממני הקטרת על החלבנה, כי שם פועלת רק בעת שמשתתפים יחד ומתערבים, תחת אשר בתענית המבוקש הוא כי ההשתתפות תפעל פעולה עצמית שיתהפך לב הפושעים לטוב עד שיהיו גם המה לצדיקים, ואולם באמת יש בזה רק דמיון מליציי וכדרך חז"ל בקדש, והכונה העקרית היא שיש לראות שבתענית ישתתפו גם הפושעים ושהתענית תפעול עליהם לטוב. אור חדש על ציון שער שביעי פרק א' דף קיב:

From all of the above arguments we see that the partnership in this movement between the G-d fearing and the freethinkers not only does not cause harm, but, on the contrary brings with it great benefit. The simple meaning of the words of our Sages indicates the partnership of the righteous together with the freethinkers is very satisfying and acceptable in G-d's eyes. Behold, I, in my explanation of the *Ein Yaakov* (the Agadic portions of the Talmud) have explained the meaning of the Talmudic passage (Kreissus 6b), “A fast (*taanis*) in which none of the sinners of Israel participate is no fast, for behold the odour of *chelbanah* - galbanum is unpleasant and yet it was included among the enumerated spices for the incense.” It means to say that we have to see to it that the fast (*taanis*) also affects the sinners of Israel to inspire them to return to the proper way. This phenomenon is evidenced in the incense. Just like in the case of the incense [in the Temple], which, through the combination with fragrant spices, changes the foul smelling spice (*chelbanah* - galbanum) to one, as part of the combination, that offers a sweet smell, so too we should view the partnership of the sinners together with righteous in a fast as one beneficial even for the sinners. Now even though the effect of a fast is not exactly similar to the effect that the other spices of the incense have on the [foul smelling spice] *chelbanah* - galbanum, as in that situation its effect only occurs at the time of their interaction when they mingle together, whereas in the case of the fast, the desired effect is that the partnership make an intrinsic change in the sinners so that they turn into tzaddikim (one of the saintly), the truth is that the comparison is only poetic, as is the holy style of our Sages. The essential lesson is that the fast (*taanis*) in which the sinners take part will have a positive effect upon the sinners. **HaRav HaGaon R. Yitzchak Yaakov Reines, “Ohr Chadash Al Tzion”, Shaar 7:1 p. 112b, published in 1901**

(2) שהרי חלבונה ריחה רע ומנאה כו'. דהיינו שהפושע אינו פורש מן הצבור וזה שדקדק לומר ומנאה הכתוב כו' ולא קאמר ומקטירו עמהם אלא דר"ל שהוא נמנה עמהם בתעניתם ואינו פורש מהם וברמז זה יש ללמוד שהיו י"א מיני קטורת עשרה ריחן טוב ואחד חלבנה ריחו רע דיש לצרף גם הפושע היינו כשיש עדה

קדושה שהן מניין עשרה בלא הוא אבל אין לצרפו בי' עמו וזכר לדבר לא אשחית בעבור העשרה אבל על פחות מי' לא התפלל. . . מהרש"א חידושי אגדות מסכת כריתות דף ו עמוד ב

“ . . . for behold the odour of galbanum is unpleasant and yet it was included amongst the enumerated spices for the incense.” (Kreissus 6b) Behold the sinner did not separate himself from the community. For that reason they carefully chose their words, “enumerated” and did not express themselves with, “And burned together with them.” By this they wanted to say, that [the sinner too] is counted together with them and doesn't separate himself from them. From this hint we can further derive that by the fact that there were 11 varieties of spices, ten with a positive smell and one, galbanum, with a foul smell, that we can combine the sinner only when there is a holy community, i.e. a minyan of ten without him. However, we cannot combine him to be a member of the ten. A mnemonic of this is the verse (Genesis 18:32), “I will not destroy it for the sake of the ten.” But for less than ten, Avraham did not pray. . . . **Maharsha, Kreissus 6b**

E. Rabbinic Opposition

1) תכלית כל הדברים האלה, כי אין שום מקום ליחס את החפשיות להתנועה הציונית בחיוב ואין להעלות גם על הדעת שהתנועה הזאת הסבב קלקול מוסרי חלילה וחס! והנה איש אחד אשר שמע מפי את כל הדברים האלה אמר אלי: אמנם כן, כפי ראות עינינו אין לנו לחוש לאיזה קלקול מוסרי, אבל, אחרי שהרבה מהצדיקים והקדושים אשר בארץ מתנגדים הם להשיטה הזאת, נוכל לחשוב, כי המה צופים ברוח קדשם ורואים מראש את התוצאות הרעות אשר שחולל והוליד התנועה הזאת, ואם אנחנו, בעיני בשר אשר לנו איננו רואים ומרגישים זאת, אבל הם ברוח קדשם אולי הטיבו לראות את הנולד יתר הרבה ממנו? אנכי לא חפצתי להשחית דבר חנם ולהכנס עמו בויכוחים ארוכים, ואשיב לו תשובה מספקת עפ"י דרכי והראיתי לו, כי ההשקפה הקדושה הנביאית אינה יכולה לשנות את חוקי הדין, הבנויים על משפטים ידועים ועל כללים נאמנים ומובנים, וכבר מציע שהנביא ישעיה ע"ה כאשר אמר לו חזקהו משום דחזאי ברוה"ק דנפקי מנאי בנן דלא מעלו השיב לו ע"ז בהדי כבשי דרחמנא למה לך? מאי דמפקדת אבעי לך למעבד ומה דניחא קמי דקוב"ה לעביד. וכבר כתבתי ע"ז הרבה בספרי חו"ת ח"ב פ"ב מס' מושגי. הנמצאים הערה י"ב עיי"ש שכתבתי שם מעין זה. אור חדש על ציון שער תשיעי פרק ב' דף קכ"ט:

In conclusion, there is no room at all to attribute the movement of Zionism, directly or indirectly with freethinking. G-d forbid! Now someone who directly heard of all these arguments from me, said to me, “It may be true, that on the surface it seems that there is no fear of any spiritual decline [by being part of the Zionist movement,] but since many of the holy *tzaddikim* (saintly rabbis) are opposed to this ideology, we can well conclude that they view this matter with their *Ruach HaKodesh* (Holy Spirit) and foresee the terrible results that will result from this movement. Even if we, with our flesh and blood eyes, cannot see or feel this, they, with their *Ruach haKodesh* (Holy Spirit) can perhaps foresee the future more than we can.” I had no wish to waste my words unnecessarily and to enter into a long drawn out debate. I gave him an answer that was sufficient even according to his way of thinking and I showed him that holy psychic powers cannot change the halacha, which is built upon well known laws and trustworthy and rational principles. The *Novi Yeshaya* (the Prophet Isaiah), of blessed memory, presented this principle when Chizkiyahu saw through the means of *Ruach HaKodesh* (the Holy Spirit) that he would produce children that would not be virtuous. Yeshaya replied to him, “What have you to do with the secrets of the All-Merciful? You should have done what you were commanded, and let the Holy One, blessed be He, do that which pleases Him.” I have already written much about this in my work *Chosem Tachnis Part II* . . . **HaRav HaGaon R. Yitzchak Yaakov Reines, “Ohr Chadash Al Tzion”, Shaar 9:2 p. 129b, published in 1901**

2) גם להחליט, כי האדיקות הקצונית מתנגדת להציונית הוא שקר מוחלט, כי כבר כתבו יותר מק"ץ

רבנים ידם לציון, רבנים הנודעים לשם בתורתם ויראתם, ונודע הדבר כי שבעתים כהמה המה ג"כ ציונים נלהבים, אך יראים הם לנפשם לגלות דעתם בפומבי, מפחד שונאי ציון, לבל יכריתו עץ לחמם, ולבל יבואם מחסור וכפן ולבל יעוללו בעפר קרנם. אור חדש על ציון שער תשיעי פרק א' דף קכ"ח.

The facts lead one to the conclusion that the claim that those who are most religious are opposed to Zionism is an outrageous lie. More than 150 rabbis have affixed their signatures in support of the movement. These are rabbis who are renowned for their Torah scholarship and religiosity. It is well known that more than seven fold of that number (i.e over 1000 rabbanim) are impassioned Zionists. However, they are dreadfully afraid to reveal their inner feelings in public, as they are frightened that those who hate the Zionist movement [will cause them to be dismissed from their positions] and thus deprive them of a livelihood, bring them to utter destitution, and destroy their dignity. **HaRav HaGaon R. Yitzchak Yaakov Reines, "Ohr Chadash Al Tzion", Shaar 9:1 p. 128a, published in 1901**

III. Religious Zionism: The Fusion of Nationalism and Judaism

A.

מהדברים היותר נוגעים לקיום האומה הוא קיום רגש העממית והוויתו בלב בני, כי רגש העממית נגבל עם רגש הדת והאמונה, כי הלא מראשי יסודי הדת והאמונה בישראל, הוא חזוק האמונה משיבת בני לארצו, וכמו שהארכתי בזה בשער ד' פ"י והאמונה בשיבה ישראל לארצו, היא היא האמונה בעממות, כי מושג הפנימי של העממות, הוא להיות בטוח שלעולם לא יחדלו להיות לעם מיוחד שיש לו ארץ מיוחדת, ושסוף סוף ישיבו לארצם זאת לעת קץ; אבוד הרגש הזה הוא אבוד העצמיות. אור חדש על ציון שער עשירי פרק א' דף קלב

Among those things that are most essential to the continued existence of the nation is a continuity of a sense of nationhood in the hearts of the Jewish people, for the sentiment of nationhood is bound up together with feelings for the religion and the faith. Behold from the original foundation of the Jewish religion and belief came the faith in the return of the Jewish people to Eretz Yisrael. Just as I already elaborated regarding this subject in Section (*Shaar*) 4 Chapter 10, the faith in the return of Israel to its land is the faith in its nationhood, for the inner sense of nationhood is the secure feeling that the special nation [of Israel] which has a special land will never cease to exist. Eventually they will return to their land at the predestined time (*keitz*) The loss of such feelings represents the loss of one's own essence. **HaRav HaGaon R. Yitzchak Yaakov Reines, "Ohr Chadash Al Tzion", Shaar 10:1 p. 132, published in 1901**

B.

מודעת זאת, כי בתנאי העממות ומושגיו היינו לדעת מה הם המושגים שיש בהעממות, עד שנוכל לומר כי הם הם העממות, ולדעת איזה מהם יותר עקרים והכרחים, יש מבוכה רבה וחלוקי דעות, ולי בזה הרבה דברים שאין פה המקום להביאם, ואך אביא פה את תוכן מסקנת דברי שם, והוא, כי מושגי העממות הם: הגזע, השפה, הדת, וארץ מיוחדת [שנכללה בזה ממשלה מדינית], כל אלה הם מושגי העממות בדרך כלל. ואולם אם נחדור היטב בכל מושג מהמושגים האלה ביחוסו להעממות, יש למצא הבדלים דקים ביניהם, וכמו שבארתי שם, אולם פה שאין מקום לברר את ההבדלים הדקים הפרטים אבוא פה רק את החלוקה הכללית שהבאתי שם, ועפ"י החלוקה הראשית הזאת, חשבתי את הגזע, השפה הדת והאמונה למחלוקה אחת ואת הארץ המיוחדת למחלוקה השניה, באשר שיש הבדל גדול ביניהם, כי המושגים הראשונים האלה הם פנימים, כי הם מתעצמים בהאומה גופא, וארץ מיוחדת היא מושג חצוני; אולם בזה יש לו יתרון על הראשונים, הפנימים, כי הוא נחשב להגנה על העממית, כי רק על ידו יכולה העממות להתקיים, ובלעדו אין שום מקום להעממות, וממילא גם למושגי העממות, ויחס מושג ארץ מיוחדת להמושגים האחרים הוא כמו יחס הגוף אל הנפש, כי כמו שהחיים

הרוחניים מתקיימים באדם רק כל עוד שהחיים הגופניים מתקיימים, כן גם כל מושגי העממות מתקיימים רק ע"י המושג של ארץ מיוחדת וממשלה מדינית. דבר הלמד מכ"ז הוא, כי מושגי הגזע, השפה והאמונה, בתור ציונים וסימנים, הם יסודות גדולים בהעממות, וכל קבוצ מיוחד יכול להתחשב לעם לבדד ישכון אם מצד הגזע: כל עוד ששומר הוא את התיחדת גזעו ואיננו מתערב בגזע אחר, אם מצד השפה, כל עוד שיש לו שפה מיוחדת ודברים מיוחדים, אם מצד האמונה, כל עוד שהוא חזק באמונתו. אולם בכ"ז אין לכל אלה סגולת ההגנה והשמירה, כי אין לומר שהם מגינים ושומרים על העממות, ורק שהם מציוני העממות, וכל עוד שהקבוצ המיוחד שומר את הציונים האלה הוא נחשב לעם מיוחד ונבדל. ואולם ארץ מיוחדת היא מגינה ומשמרת אח העממות, ובמדה זו שהמושג של ארץ מיוחדת שומר את העממות, במדה זו שומר הוא גם את כל מושגי העממות, כי באין עממות אין מקום להמושגים, שהם הציונים של התיחדותם לעם מיוחד. אור חדש על ציון שער עשירי פרק א' דף קלב:

You should be aware that a precondition for [having a sense of belonging to a] nationality and [connecting to] its attendant concepts is the knowledge of which concepts are basic to nationality, so that one can identify them as being basic to nationality and the knowledge of which of them are primary and which are secondary. Regarding this there is great confusion and a difference of opinion. I have [written] quite a lot regarding this subject, but this is not the place. I will write here, however, the essence of what I said there: The concepts pertinent to nationality are a common descent, a common language, a common religion, and a common land, [which also includes a national government]. All of these, in general, form the concepts related to nationality. However, if we analyze these concepts even further and their relationship with nationality there are subtle differences between them, as I elucidated there. I will quote, however, from the general distinctions between them. Regarding this primary distinction, I counted common descent, language and religion to be of one category and the land being a second category, as there is a great distinction between them. The first group of concepts are internal, for they define the nation's essence. The land is unique as it is an external concept. It has, however, an advantage over the first group, the internal ones, for [the land] serves as a preservation of the nationality, for only through it can the nationality be preserved and without it there is no place of nationality. It follows that the relationship of a special land to the other concepts is akin to the relationship between the body and the soul. Just like the spiritual life can exist only in a physical body and only as long as the physical body is alive and functioning, so too, all of the concepts of nationality can only exist through the concept of a special land and of having a national government. The lesson from all of this is that the concepts of common descent, language and faith, as indicators and denotations are important principles regarding nationality. Every special group can consider itself to be a special nationality due to its common descent as long as it faithfully guards its pedigree and doesn't intermingle with those of another pedigree. If it considers itself to be a nationality due to its common language, it is so as long as the people share a common language and culture. If it considers itself to be a nationality due to a common faith, it must remain resolute in its faith. However, even with all of this, none of them have the power of protecting and preserving the sense of nationality, for they do not preserve the nationality but are mere signs of a common nationality. Only as long as a distinct group guards and preserves these indicators are they to be considered a special and separate nation. A common land, however, guards the nationality. Through this does it guard, as well all of the concepts connected to having a nationality, for without a sense of nationality there is no place for these concepts, for they are [merely] the indicators of the uniqueness of a special nation. **HaRav HaGaon R. Yitzchak Yaakov Reines, "Ohr Chadash Al Tzion", Shaar 10:1 p. 132b, published in 1901**

IV. The Splitting of the Zionist Movement and the Creation of Mizrachi

A. The Mizrachi, as a distinct group within the Zionist organization, was organized fifteen years ago, in the year 5,662 (1902). Its apparent immediate purpose was directly contrary to its present program. It was supposed to stand guard over Zionism and endeavor to maintain its pure political character. Until the fifth Congress, Zionism in the form given to it by Herzl, was purely a movement to obtain a legally secured home for the Jew. But during the first five years of its existence, the conviction ripened that unless Zionism widens its program to include cultural activity on the part of the Zionists among the Jewish masses, it may always remain a party movement, but not a national striving. The claim for introducing cultural work in the Zionist program, came mostly from among the younger intellectuals who were known for their attitude of indifference to religion and tradition. A resolution to that effect was adopted at the fifth Congress. The representatives of the orthodox element feared that this resolution might bring about the sanctioning by the Zionists of such forms of culture which are not in agreement with the traditions of the Jewish spirit. They have, therefore, decided to organize themselves in a distinct group, a form of organization then introduced into Zionism, so as to be able, by organized effort, to protect the Zionist movement from being influenced by anti-traditional tendencies. A few months after the fifth congress, representatives of the orthodox Zionists met at Wilna and founded the Mizrachi. **Dr. Meyer Waxman, The Mizrachi, Its Aims and Purposes, 1917 p. 21**

B. "לקיים את החלטת הקונגרס לדבר חיוב החינוך הלאומי ובשים אל לב כי ישנם בקרבנו שני זרמים שמשפט אחד להם: לאומי מסורתי ולאומי התקדמותי – בוחר הקונגרס שני ועדי חנוך למטרה זו וכל מפלגה בוחרת לה בפני עצמה את ועד חנוך שלה." החלטת האספה המזרחית שבמינסק כמו ששה חדשים אחר יסודו של מזרחי. ספר המזרחי, רב י"ל פישמן, ע' ק"ה

In order to fulfill the resolution made by [the fifth Zionist] Congress regarding the obligation of creating a national based education, and after realizing that there exists in our midst two distinct streams of thought, one national-religious and the other national-progressive, the [Russian Zionist] Congress hereby has decided that there be two separate educational committees for that express purpose. Each party shall choose the makeup of their respective educational committee. **Sefer HaMizrachi, Rav Yehudah Leib Fishman. p. 105**

C. It is to be noted that at the founding of the organization, there were many of the representatives who demanded that the aim of the Mizrachi should be, not only negative, but positive, namely that the Mizrachi should endeavor to influence Zionism and see that it become a traditional, historical movement. But for a while, the negative tendency prevailed. However, as early as at the end of the first year of its existence, the leaders of the Mizrachi became convinced that the organization must change its program. It has become apparent that Zionism is primarily a solution to the plight of Judaism and that the Mizrachi must become a factor in Jewish life, and that it is incumbent upon it to adopt a new plan of action embracing active work tending towards regenerating Jewish life in the diaspora, and introducing into Zionism the proper traditional spirit. This change of view, brought about a change of platform. At the Mizrachi convention at Pressburg in 1904, a platform expressing clearly the positive aim of the Mizrachi was adopted. It reads: The Mizrachi is an organization of orthodox Jews, who adhere to the Basle Program, and who strive to perpetuate and develop the national Jewish life in the spirit of Jewish tradition.

The change of program necessitated a change in the activities, their number was multiplied and forms ramified. In order to make the Mizrachi a potent factor in Jewish life, it was deemed necessary to transfer the central office to Frankfort-on-Main, Germany. The change of place was effected for the purpose of giving it a more central location in World Jewry, as well as to give it the benefit of the power of organization which distinguishes the West-European Jews. During the eleven years of its existence, the central bureau at Germany has done remarkably effective work. It has arranged strong local organization in many countries of Eastern and Western Europe, and has founded a number of institutions in Palestine and in the diaspora. With the outbreak of the war, the main office was temporarily removed to this country. The spread of the Mizrachi in this country during the last four years is a remarkable achievement, and is creditable to its leader, Rabbi Meyer Berlin, to whose unremitting labor, the growth is due. The Mizrachi has over 120 societies distributed over twenty-three states, and an excellent organization with a central bureau in New York. **Dr. Meyer Waxman, The Mizrachi, Its Aims and Purposes, 1917 p. 21-22**

D. During its brief existence, the Mizrachi has founded a number of institutions, which embody its aims and purposes. The Mizrachi has always laid great stress on the education of the young generation. It recognizes that unless we bring up our young to the right, genuine spirit of Judaism and Jewish Nationalism, we cannot hope to realize our great ideal of the Jewish future. It has for this purpose organized in Palestine, the land of our future, the Tachkemoni, a gymnasium in the European sense of the word. The Tachkemoni gives its students a full secular course in languages and sciences according to the program of such secondary schools of Germany, together with a thorough Jewish training in Bible, Hebrew, Talmud, religion, and history. The language of instruction is Hebrew and its students are admitted into the European Universities without examination. The important thing about the Tachkemoni is the excellent Jewish traditional spirit that envelops the students. **Dr. Meyer Waxman, The Mizrachi, Its Aims and Purposes, 1917 p. 23**